

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки РДГУ
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії**

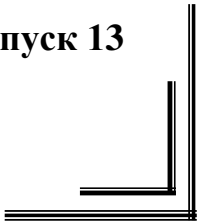

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 13

Рівне - 2019

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 13. – Рівне: РДГУ, 2019. – 169 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 5 від 30 травня 2019 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Групові вправи зі встановлення дружніх відносин - це простий та ефективний спосіб розвитку соціальних умінь у дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами [2]

В наш час існує досить багато різноманітних форм і методів організації дозвілля для дітей з особливими потребами. Ці методи залежать від особливостей самої дитини її фізичного та психологічного та психологічного стану.

Вихователі у своїх групах повинні створити сприятливу атмосферу, і всіляко вплинути на формування дитячих стосунків. Усі діти, незалежно від стану їхнього здоров'я, статі, раси, походження та інших чинників, повинні мати однакові права й можливості. А ще необхідно, аби усі діти відчували себе повноправними та цінними членами колективу. Це почуття для них надзвичайно важливе.

Отже, можна сказати, що складнощі у стосунках в дітей з особливими потребами виникають часто. Причиною цього є скутість та внутрішня замкнутість, проте вони краще почувають себе саме під час спілкування з іншими дітьми.

Список використаних джерел:

1. Іванова І.Б. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів / І.Б.Іванова – К.: Логос, 2000. – 86 с.
2. Нижник О. Допомога дітям з особливими потребами: Психолог. Бібліотека / О. Нижник – К.: Главник, 2004.

УДК 159.98:331.54

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПРИ ВИБОРІ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Якимчук Мирослава, здобувач ОС «бакалавр», РДГУ

Керівник: Демчук О.О., кандидат психологічних наук, доцент

Особливості професійної спрямованості психолога тісно пов'язані із специфікою його професійної діяльності, з тими вимогами, що вона висуває до його особистості [1, с.17]. Теоретичний аналіз літератури дозволяє визначити такі основні характеристики професії психолога: це гуманна професія, спрямована, насамперед, на забезпечення психологічного здоров'я людини; це соціально значуща професія, пов'язана з важливими соціальними явищами, відповідальна робота, оскільки завжди пов'язана з долею людей, і помилок не повинно бути; це високоінтелектуальна професія, оскільки повинна охоплювати всі сфери життя суспільства з

урахуванням складних заплутаних психологічних проблем, гнучко реагувати на численні несподіванки професійного життя; це творча професія, пов'язана з вирішенням нестандартних психологічних ситуацій; при цьому "творчість" не повинна виходити за межі прийнятих норм і цінностей; ця професія має велику свободу, багатоплановість професійних ситуацій, але ця свобода повинна перебувати в межах закону, при цьому неможливість чіткого планування і прогнозування результатів потребує значних інтелектуальних зусиль для успішного розв'язання завдань, може призвести до виникнення складних емоційних станів фахівців тощо.

Особливість сучасної ситуації, яка склалася в професійному самовизначенні психолога, полягає в тому, що нерідко для нових теоретичних осмислень необхідно спочатку розробити й використати на практиці конкретні методики (хоча по логіці речей це перед створенням методик розроблювачеві необхідно було б усвідомити мету й зміст такої методики). Методична діяльність починається тоді, коли психолог-практик самостійно готовий побудувати систему засобів для досягнення вже усвідомленої їм мети своєї діяльності [4, с.49]. Крім того, розширення практики професійного самовизначення нерідко призводить до того, що профконсультанти, пройшовши невеликий курс підготовки, приступають до обслуговування великої кількості людей, намагаючись за короткий час й без належного організаційного, теоретичного й методичного забезпечення вирішувати складні питання, які пов'язані із плануванням подальшого життя[2, с.51].

Як уже відзначалось, з найважливішим критерієм розвитку професійної орієнтації пов'язана поява проблеми волі вибору[6, с.13]. Наприклад, у філософській, педагогічній і художній літературі ця проблема займала особливе місце. І.С. Кін, підкреслюючи зв'язок образу людини й типу культури, вказує на те, що не випадково в антагоністичних суспільствах самостійність й ініціатива пригноблених проявлялася не тільки в праці, а й в умінні ухилитися від неї.

У вітчизняній педагогіці й психології накопичений багатий досвід у галузі теорії професійного самовизначення, що багато в чому визначив сучасні підходи до даної проблеми. Класичними дослідженнями щодо професійної орієнтації й профконсультування стали роботи Г.Балла, О.Бондаренко, Ф. Василюка, Е.Клімова, О.Голомштока, Л.Иовайши, В.Назімова, Є.Носенко, В.Панка, В.Рибалки, В.Семиченко, В.Татенко, Б.Федоришина, С.Чистяко-вої, Н.Чепелевої та ін. Особливістю всіх цих досліджень є усе більша увага до особистісних аспектів професійного самовизначення. Один з останніх варіантів концепції професійного самовизначення практичного психолога заснований на розробленій Р.Бернсом «Я-концепції» розвитку особистості (1986).

Під рівнем професійної спрямованості розуміється ступінь відповідності провідного мотиву переваги професії (отже, особистісного змісту) об'єктивному змісту професії. При високому рівні спрямованості близьким і потрібним людині є найбільш істотне в даній діяльності, те, у чому полягає її об'єктивне призначення[5, с.197]. При низькому рівні спрямованості провідним мотивом є потреба не стільки в діяльності, скільки в різних, пов'язаних з нею обставинах.

Нині можливо виділити такі мотиви: допомога людям, допомога собі, інтерес до науки, вплив психолога, бажання бути потрібним людям, спілкування з людьми і т.ін. Всього можна виділити 19 провідних мотивів. Переважаючими є мотиви допомоги людям і допомоги собі, а також бажання пізнати людину. Характерний усвідомлений і самостійний вибір професії психолога, де виключається вплив батьків, друзів і т.ін.Також необхідно позначити такі гуманістичні і особистісно-орієнтовані очікування від професії психолога, як вирішення проблем своєї сім'ї, допомога в основній роботі, розширення кругозору і духовне зростання [3, с.30].

При всьому різноманітті психологічних спеціальностей загальним для них є те, що всі вони: потребують висококваліфікованої праці, тривалій підготовки; відносяться до групи професій «людина -людина»; основними засобами в них виступають функціональні засоби праці; потребують високого рівня таких особистих якостей, як рефлексія, емпатія, критичність, інтерес до людей і т.ін.

Список використаних джерел

1. Бажин Е.Ф. Метод исследования локуса субъективного контроля / Е.Ф.Бажин, Е.А.Гольнкина, А.М.Эткинд // Психологический журнал. – 1984. – Т. 5. – № 3.:іл.с.17.
2. Головаха Е. И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи/ АН УССР, 1986. – 142 с.:іл.с.51.
3. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин. – СПб. : Питер, 2002 – 515с.:іл.с.30.
4. Кринчик Е.П. К вопросу о психологической поддержке профессионального становления психолога в процессе обучения на факультете психологии МГУ / Е.П. Кринчик – Вестник МГУ, 2004. – № 4. – С. 48 – 56.:іл.с.49.
5. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / А.Н. Леонтьев - М.: Политиздат, 1997. – 304 с.:іл.с.197.
6. Леонтьев Д. А. Тест смысловых ориентаций (СЖО). 2-е изд. — М.: Смысл, 2006. — 18 с.:іл.с.13.

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Структурний аналіз кар'єрного самовизначення особистості майбутнього психолога	4
Артемова О. Динаміка ціннісно-сислової сфери майбутніх психологів у процесі професійного навчання.....	6
Базилюк О. Творчий потенціал особистості як передумова її професійної самореалізації	8
Бігун Л. Психологічні особливості формування лідерських якостей у майбутніх психологів	11
Блищик Ю. Психологічні особливості адаптації до шкільного навчання людей з обмеженими можливостями	12
Болюх Т. Формування професійної ідентичності в студентському віці	15
Валага О. Формування Я-образу крізь призму професійної спрямованості у старшокласників	17
Воронко В. Дослідження і корекція перфекціонізму серед студентства	19
Гесаль О. Самоповага як чинник академічної успішності старшокласника	22
Главінська Е.С. Малюноква терапія як ефективний метод подолання агресивності молодших школярів	24
Гойко Я. Переживання як критерій об'єктивації емоційної сфери особистості	25
Головенко А. Психологічна готовність молоді до шлюбу	27
Голубчикова М. Психологічні аспекти сексуальності сучасної молоді	29
Гордійчук К. Експериментальне дослідження психологічних особливостей особистісно-професійного становлення старшокласників	31
Джеджера О. Індивідуальні особливості емоційного переживання студентами екзаменаційного стресу	33
Дідус Т. Феномен смисложиттєвих орієнтацій особистості	35
Євтушок Б. Використання казкотерапії у психологічній допомозі дітям, які переживають горе	38
Забегаліна Д. Основні психологічні детермінанти й чинники виникнення та розвитку тривожності і страху у підлітковому віці	40
Загуляєва В. Особливості міжособистісних взаємин з ровесниками у підлітковому віці	43
Зайцева О. Відмінності у структурі мотивації вибору професії мешканців міст і сіл	44
Зайченко І. Роль комунікативних здібностей у процесі формування особистості старшокласників	47
Зелена І. Соціальна адаптація військовослужбовців та їх сімей	49

Каламбет А. Інклюзивна свідомість людей в сучасному суспільстві	52
Капуцьян Я. Комунікативний вплив ЗМІ як чинник зміни особистісних настановлень	54
Кобзар З. Фактори розвитку агресивності у студентів	56
Ковальчук М. Психологічні особливості самооцінки у студентів	58
Комарніцька О. Психологічні особливості відповідальності у юнацькому віці	56
Корчак А. Психологічні особливості психосоматичних проявів особистості в умовах емоційної напруги	62
Крук С. Психологічні особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці	65
Кужель Н. Корекція аутичного поведінкового спектру проявів методами арт-терапії у дітей з особливими потребами	67
Лавренчук К. Самооцінка як психологічний феномен	69
Максимчук І. Особливості каузальної атрибуції в ситуації міжособистісного конфлікту (на матеріалі дослідження старшокласників)	71
Мартинюк А. Діагностика емоційного стану старшокласників перед ЗНО	73
Мартинюк Т. Дослідження і корекція фрустраційних станів у студентів	75
Мельник А. Індивідуально-стильові чинники переваг у застосуванні способів психологічного захисту	78
Мельник І. Вплив емоційних станів страху на особистість студентів	81
Миколайчук Ю. Основні аспекти вивчення емпатії у психологічній науці	84
Миркун Н. Вікові особливості точності та адекватності міжособистісного сприймання	86
Мислінчук Ю. Психоаналіз чинників формування низької самооцінки у юнацькому віці	89
Михайлова І. Дослідження психологічних особливостей динаміки впливу самосвідомості на ставлення особистості до себе та соціуму	91
Михайлова Т. Індивідуально-психологічні чинники агресивності молодших школярів	94
Новорок А. Психологічні особливості дослідження емоційно-вольових якостей молодшого школяра	96
Остапчук К. Психологічні особливості самооцінки у підлітків	98
Остігова А. Вікові особливості змісту стереотипів соціального сприймання	101
Павлусь В. Психологічні особливості ціннісно-мотиваційної сфери в юнацькому віці	103
Петренко А. Дослідження і корекція конфліктної поведінки серед студентів	105

Петрова-Ніколайчук О. Особливості прийняття рішень старшокласниками в ситуаціях морального вибору	108
Покотило Б. Психологічний супровід інклюзивних дітей	110
Пошковська А. Психологічні особливості креативного мислення молодших школярів	112
Романюк О. Розвиток емпатії практичних психологів в процесі професійного становлення	114
Савуляк В. Групове фокусоване інтерв'ю у контексті практичної підготовки майбутніх психологів	118
Савуляк В. Копінг-стратегії студентської молоді: особливості, шляхи корекції	119
Семенюк О. Психологічні особливості формування мотиваційного компонента моделі підготовки юнаків до трудової діяльності	121
Синчук Т. Психологічні чинники соціально-психологічної адаптації студентів-психологів	122
Сімчук А. Подолання невпевненості в стресових ситуаціях	124
Скалка І. Психологічні особливості розвитку емоційної сфери сучасних підлітків	126
Слабецька Д. Психологічні чинники конфліктів у студентській академічній групі	128
Сочинська Р. Психологічний зміст та структура творчого потенціалу особистості	130
Сукнацька А. Психологічні детермінанти подолання почуття самотності в юнацькому віці	133
Сульжук Т. Захисні механізми психіки у підлітків з девіантною поведінкою	135
Тарадайник Д. Дослідження і розвиток рефлексії у юнацькому віці	138
Хомич В. Фактори формування соціально-психологічного клімату в студентській групі	141
Хомік Т. Теоретичні аспекти проблеми формування стресостійкості юнаків	142
Хрипонюк І. Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності студентів	144
Чалайдюк К. Готовність майбутніх психологів до професійної діяльності: теоретичний аналіз проблеми	146
Чмуневич Н. Особливості розуміння феномену свободи в підлітковому та юнацькому віці	148
Шатковська О. Вплив гендерних стереотипів на особливості спілкування сучасної молоді	151

Шахрайчук І. Феномен поняття «ціннісні орієнтації» у психологічній науці	152
Шевлюк В. Психологічні особливості переживання почуття самотності у юнацькому віці	154
Шевчук О. Психологічні особливості прояву сором'язливості у юнацькому віці	157
Шоха Т. Особливості розвитку мотиваційної сфери молодших школярів	160
Шумак Ю. Особливості міжособистісної взаємодії в групах дітей з особливими потребами	162
Якимчук М. Психологічні аспекти прийняття рішень при виборі майбутньої професії студентів-психологів	163

Наукове видання

**Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства**

Випуск 13

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Підписано до друку 2.06.2019 р.
Формат 60x80/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 9,7. Тираж 150 прим.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету